

Sygn. akt IV CSK 711/12

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 20 czerwca 2013 r.

Sąd Najwyższy w składzie :

SSN Iwona Koper (przewodniczący)

SSN Mirosław Bączyk (sprawozdawca)

SSN Anna Kozłowska

w sprawie z powództwa J. G.

przeciwko Nauczycielskiej Spółdzielni Mieszkaniowej w S.

o uchylenie uchwały,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej

w dniu 20 czerwca 2013 r.,

skargi kasacyjnej powoda

od wyroku Sądu Apelacyjnego w [...]

z dnia 28 czerwca 2012 r.,

- 1. oddala skargę kasacyjną;**
- 2. zasądza od powoda na rzecz pozwanej Spółdzielni kwotę 120 (sto dwadzieścia) zł tytułem zwrotu kosztów postępowania kasacyjnego.**

Uzasadnienie

Powód J. G. w pozwie wniesionym przeciwko pozwanej Nauczycielskiej Spółdzielni Mieszkaniowej domagał się stwierdzenia nieważności uchwały podjętej przez Walne Zgromadzenie Członków (WZC) tej Spółdzielni z dnia 4 października 2010 r. Żądanie ewentualne powoda obejmowało uchylenie wspomnianej uchwały jako naruszającej prawa członków spółdzielni mieszkaniowej.

Sąd Okręgowy oddalił powództwo po dokonaniu następujących ustaleń faktycznych.

Powód jest członkiem pozwanej Spółdzielni. W dniu 9 września 2010 r. Zarząd pozwanej Spółdzielni zawiadomił członków Spółdzielni (w tym powoda) o WZC w dniu 4 października 2010 r., a w zawiadomieniu tym umieścił informacje także o porządku zebrania (w tym - o zmianie Regulaminu WZC dotyczącej sposobu zgłoszenia kandydatów na członków Rady Nadzorczej). Powód w dniu 1 października 2010 r. zaproponował inną zmianę tego statutu, przewidującą znacznie uproszczony sposób zgłaszania wspomnianych kandydatów (zgłoszenie przez członka wcześniej na piśmie, bądź w trakcie zebrania, podanie kandydatów do protokołu, zamknięcie listy i głosowanie). Ta propozycja została poddana w toku obrad WZC pod głosowanie i nie uzyskała większości głosów. Natomiast WZC w dniu 4 października 2010 r. podjęła uchwałę o zmianie Regulaminu WZC, w której przyjęto, że kandydaty do Rady Nadzorczej powinny być zgłoszone co najmniej 15 dni przed WZC i z podpisami co najmniej 10 członków spółdzielni (§ 16 pkt 1 Regulaminu).

Skoro rozstrzygnięcie w przedmiocie stwierdzenia nieważności uchwały z dnia 4 października 2010 r. jest już prawomocne (pkt III wyroku Sądu Apelacyjnego z dnia 21 marca 2011 r.), to przedmiotem obecnej oceny może być tylko żądanie ewentualne, tj. żądanie o uchylenie tej uchwały. Podstawą takiego żądania może być art. 42 § 3 ustawy z dnia 16 września 1982 r. - Prawo spółdzielcze (tj. Dz.U. z 2003 r., Nr 188, poz. 1948 ze zm., cyt. dalej jako „prawo spółdzielcze z 1982 r.”). W ocenie Sądu Okręgowego, w rozpoznawanej sprawie nie nastąpiły przesłanki prowadzące do uchylenia kwestionowanej uchwały, tj. jej

sprzeczność z dobrymi obyczajami, godzenie w interesy członków spółdzielni i pokrzywdzenie członków spółdzielni. Zapis w regulaminie, kwestionowany przez powoda, odpowiada postanowieniom zamieszczonym w art. 8 ust. 1 ustawy z dnia 15 grudnia 2000 r. (tj. Dz.U. z 2003 r., nr 119, poz. 1116 ze zm.; cyt. dalej jako „u.s.m.”). W wyniku zmiany przepisów u.s.m. posiedzenia WZC mogą odbywać się w częściach, toteż głosowania nad kandydatami zgłoszonymi bezpośrednio z sali, w której nie mogą być obecni wszyscy członkowie, pozbawiłoby takich członków możliwości wzięcia udziału w głosowaniu. Zmiana Regulaminu WZC odnosiła się jedynie do trybu przedstawienia kandydatów do Rady Nadzorczej, odmienna propozycja powoda poddana została głosowaniu.

Apelacja powoda została oddalona. Sąd Apelacyjny podzielił ustalenia faktyczne Sądu pierwszej instancji, a także dokonane przez ten Sąd oceny prawne. Wyjaśnił także, że rozstrzygnięcie w zakresie żądania głównego powoda, tj. ustalenie nieważności uchwały z dnia 4 października 2010 r. jest już prawomocne, co wynika z treści wyroku Sądu Apelacyjnego z dnia 21 czerwca 2011 r., I ACa .../11 (pkt III tego wyroku). Przy ponownym rozpoznaniu sprawy Sąd Okręgowy mógł oceniać jedynie zasadność roszczenia powoda o uchylenie wspomnianej uchwały. Podstawą takiego żądania mógł być art. 42 § 3 prawa spółdzielczego z 1982 r. Nie wystąpiły jednak kryteria uwzględnienia żądania powoda przewidziane w tym przepisie. Nie było także podstaw do stwierdzenia tego, że radca prawny Spółdzielni wprowadził w błąd członków Walnego Zgromadzenia Spółdzielni w wyniku złożonej informacji dotyczącej prawnej konieczności wprowadzenia do Regulaminu WZC zmian polegających na dostosowaniu treści Regulaminu do regulacji zawartej w art. 8³ ust. 11 u.s.m. Sąd Apelacyjny zauważył też, że w uzasadnieniu wskazanego wyroku Sądu Apelacyjnego z dnia 21 czerwca 2011 r. znalazło się stwierdzenie, iż zgłoszenie kandydata na członka Rady Nadzorczej powinno odbywać się w trybie określonym w art. 8³ ust. 11 u.s.m.

W skardze kasacyjnej powoda podnoszono zarzuty naruszenia prawa procesowego, tj. art. 227 k.p.c., i zarzuty naruszenia prawa materialnego, tj. art. 8³ ust. 11 u.s.m., art. 18 § 2 i art. 43 § 3 prawa spółdzielczego z 1982 r. Skarżący

wnosił o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi drugiej instancji do ponownego rozpoznania.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Z uzasadnienia zaskarżonego wyroku wynika, że wyrokiem Sądu Apelacyjnego z dnia 21 czerwca 2011 r., prawomocnie rozstrzygnięto już o żądaniu głównym powoda w postaci stwierdzenia nieważności kwestionowanej uchwały z dnia 4 października 2010 r., obejmującej zmianę Regulaminu WZC pozwanej Spółdzielni. Punkt III tego wyroku nie został bowiem zaskarżony przez powoda, a otwartym zagadnieniem została jedynie kwestia oceny zasadności żądania ewentualnego powoda dotyczącego uchylenia wspomnianej uchwały (punkt II wskazanego wyroku, k. 100-100v akt sprawy). Podstawę prawną takiego żądania stanowił przepis art. 423 § 3 prawa spółdzielczego z 1982 r., przewidujący odpowiednie przesłanki uzasadniające uchylenie kwestionowanej uchwały.

W skardze kasacyjnej powód podnosi zarzut naruszenia art. 8³ ust. 11 u.s.m. w wyniku przyjęcia przez oba Sądy meriti, że podjęta w dniu 4 października 2010 r. uchwała WZC, obejmująca zmianę § 16 pkt 1 Regulaminu WZC, wynikała z potrzeby dostosowania postanowień tego statutu do rozwiązań ustawowych przyjętych w art. 8³ u.s.m. Zarzuca też błędną wykładnię art. 18 § 2 pkt 2 prawa spółdzielczego z 1982 r., polegającą na przyjęciu, że nie zostało naruszone - wyniku podjęcia kwestionowanej uchwały - prawo każdego członka do wyboru i bycia wybieranym do organów spółdzielni (rady nadzorczej).

Niezależnie jednak od tego, czy przyznać rację powodowi w zakresie interpretacji wskazanych przepisów, należy przyjąć, że w rozpoznawanej sprawie nie mogą już być badane kryteria nieważności kwestionowanej uchwały przewidziane w art. 42 § 2 prawa spółdzielczego z 1982 r. Wcześniej stwierdzono już prawomocnie, że nie zachodzi nieważność kwestionowanej uchwały jako sprzecznej z prawem.

Czym innym pozostaje natomiast dalsza ocena, czy uchwała WZC z dnia 4 października 2010 r. pozostaje w sprzeczności z dobrymi obyczajami lub godzi w interesy Spółdzielni albo miała ona na celu pokrzywdzeniu jej członka (art. 42 § 3 prawa spółdzielczego z 1982 r.). Według skarżącego, kwestionowana uchwała

została podjęta pod wpływem błędu, jest sprzeczna z dobrymi obyczajami, godzi w interesy Spółdzielni i ogółu członków tej Spółdzielni (s. 4 i 16 skargi).

Nie można podzielić takiego stanowiska w świetle ustaleń faktycznych dokonanych przez Sąd meriti.

Członkowie spółdzielni przed decydującym głosowaniem mogli zapoznać się zarówno z interpretacją art. 8³ ust. 1 u.s.m. prezentowaną przez zarząd Spółdzielni (na podstawie opinii radcy prawnego), jak i odmiennym stanowiskiem powoda (zob. zawiadomienie o WZC z przedstawionym „Porządkiem Zebrania”, Protokół WZC z dnia 4 października 2010 r.). Obie wersje zgłaszania kandydatów na członków Rady Nadzorczej (sformalizowana zarządu i bardziej liberalna powoda) były prezentowane w toku Zebrania, odbyło się prawidłowe głosowanie i ostatecznie uchwalono zmianę Regulaminu WZC w sposób proponowany przez zarząd (§ 16 pkt 1). Członkom Spółdzielni niewątpliwie był znany Statut Spółdzielni, w tym też - § 26 ust. 2 tego statutu przewidujący sposób wyboru członków Rady Nadzorczej. Przewidziano w nim, że „szczegółowe zasady i tryb wyborów Rady Nadzorczej zawiera Regulamin Walnego Zgromadzenia Członków” (k. 42 akt sprawy). Brak zatem podstaw do twierdzenia, że kwestionowana uchwała z dnia 4 października 2010 r. podjęta została „pod wpływem błędu” i „de facto nie wyraża świadomej woli Walnego Zgromadzenia co do procedury zgłaszania kandydatów na członków Rady Nadzorczej, a jedynie wolę prawidłowego stosowania przepisów ustawowych” (s. 16 skargi). Sugestia braku swobody w zakresie aktu głosowania poszczególnych członków, automatyzmu takiego aktu i jakby celowe nim sterowanie nie znajduje potwierdzenia w zebranym materiale dowodowym i ustaleniach Sądu meriti. Oznacza to prawidłowość oceny tych Sądu, że uchwała z dnia 4 października 2010 r. została podjęta przez członków spółdzielni (Walnego Zgromadzenia Członków) w sposób niesprzeczny z dobrymi obyczajami i nie ogranicza praw członków Spółdzielni obejmujących ich czynne i bierne prawo wyborcze w zakresie tworzenia osobowego składu Rady Nadzorczej Spółdzielni. Dokonano jedynie uregulowania regulaminowego samej procedury zgłaszania kandydatów na członków Rady, mieszczącej się w ramach postanowień Statutu Spółdzielni (por. § 26 ust. 2 zdanie drugie Statutu).

Należy jeszcze stwierdzić, że także bez przesłuchania wskazanego w skardze świadka Sądy meriti mogły stwierdzić zarówno poprawność interpretacji art. 8³ ust. 10 i 11 u.s.m., jak i ustalić istotne okoliczności dokonanego głosowania w dniu 4 października 2010 r., (po przedstawieniu opinii radcy prawnego reprezentującego zarząd i stanowiska odmiennego), i mogące mieć znaczenie dla oceny kwestionowanej uchwały na podstawie art. 42 § 3 prawa spółdzielczego z 1982 r. Zarzut naruszenia art. 227 k.p.c. należy zatem uznać za nieuzasadniony.

Z przedstawionych względów oddalono skargę kasacyjną powoda jako nieuzasadnioną (art. 398¹⁴ k.p.c.) i orzeczono o kosztach postępowania kasacyjnego (art. 98 k.p.c., art. 108 § 1 k.p.c.).